

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Харківська державна академія культури

**ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ**

Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-25 травня 2024 року

Полтава -2024

Широковська О.М., старший викладач
Харківської державної академії культури

**ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ ТАНЦІВНИКІВ БАЛЬНИХ ТАНЦІВ ВІД ЮВЕНАЛІВ
ДО ПРОФЕСІОНАЛІВ**

Бальний танець в сучасних умовах зазнає постійних змін під впливом культурних, суспільних, політичних умов. Але для збереження образу, значення і суті бального танцю необхідно сформувати фундаментальні основи та їх розуміння учасниками цього напрямку хореографії. Саме тоді можливим стає побудова хореографічної системи, завдяки якій відбувається розвиток танцівника від початкового рівня до самих верхівок танцювальної майстерності. Складовими модулями цієї системи будуть лексична і технічна складова,

естетична і музична складова, а також виховання творчого мислення в танцівника. Все це можливо при грамотній побудові навчального процесу, який в себе включає лекційні і практичні заняття, тренажі, майстер класи по обміну досвідом, танцювальні збори, змагання та концертні виступи, творчі вечори, включення в процес тренажів з класичного, народного та сучасного танцю.

Виховання технічної та лексичної грамотності танцівника бального танцю будується на вивченні основних фігур, так званого «бейзіку», робота над яким при досягненні достатньо високого танцювального рівня відходить, на жаль, на другий план. Треба зауважити, що саме на основі розуміння правильного виконання базових кроків та фігур можна побудувати у танцівника будь-якого рівня правильні відчуття балансу – статичного та динамічного, координації, відчуття ритму та музикальності, взаємодії в парі.

Процес формування виконавської майстерності в бальному танці передбачає наявність практичного відпрацювання, коригування, закріплення одиничних рухів та навичок. Адже без глибокого аналізу кроків та рухів тіла в різних танцювальних фігурах уявлення про танець буде неповним і спотвореним. Для правильної побудови позиції в парі в танцівників необхідно виховати правильне розуміння і відчуття таких понять, як верхній центр, нижній центр, права сторона, ліва сторона, вага тіла та з'єднання ваги тіла партнера та партнерки. Саме робота над правильною побудовою позиції в парі займає багато років, але досконалості можна досягнути при правильному підході.

Робота над динамічним балансом пари є наступним важливим моментом виконавської майстерності танцівників. Пара, яка рухається повинна зберігати красиву позицію та не втрачати при цьому рівновагу. Чималу роль при цьому відіграє вивчення різного виду нахилів, які танцівники створюють в корпусі. Але якщо це засвоювати на етапі вивчення «бейзіку», то всі необхідні вказівки щодо використання нахилів є описаними в кожній фігурі підручників з бального танцю і знання цього моменту допоможе вихованню правильних відчуттів у танцівників при танцюванні в близькому контакті в парі.

Наступним моментом роботи з танцівниками над вдосконаленням

виконавської майстерності є питання музикальності танцівника та танцювальної пари. При попередньо правильно побудованому розподілі зусиль в тілі танцівника та в парі – як результат – ми отримаємо грамотне відображення музичного матеріалу і, навіть «продвинуту» музикальність виконавців.

Коли танцівники вже володіють необхідними технічними знаннями та механічними навичками можна розпочинати роботу над тим, що можна назвати «прихований посил» пари – ті емоції, ті почуття, які танцівники можуть та бажають передати глядачеві. І якщо у виконавця немає вродженої артистичності, то над цим моментом приходиться багато і важко працювати. Але немає нічого неможливого, бо в бальному танці практично будь яка задача базується на техніці і саме в техніку все можна переробити. І саме коли «прихований посил» досягає глядача, глядач перестає оцінювати танцівника з технічної крапки сприйняття і неусвідомлено бажає побачити ще раз танець у виконанні цього артисту. Цьому може посприяти робота над наступними чинниками: навіть на етапі побудови балансу та позиції в парі – робота над правильним візуальним контактом між партнерами та глядачем; робота над створенням загальної спільної енергетики партнерів і робота над виразністю в цьому моменті; робота над тактильністю контакту в парі і її забарвленням відповідно до виконуваного танцю; робота над емоційною складовою та зміною образів в танці.

Наступним етапом роботи над виконавською майстерністю танцівника бального танцю повинна бути робота над вмінням імпровізувати, бо індивідуальність в танці створюється саме завдяки вмінню імпровізувати. Танцівники високого рівня повинні працювати над деталями – як вони торкаються один одного, куди спрямований їх погляд, яку емоцію вони демонструють, тому що якість танцю криється саме в деталях. І саме чіткий фундаментально-технічний базис дозволить зберегти автентичність основи бального танцю – демонстрацію взаємодії та взаємин чоловіка та жінки в танці, естетики форм і насиченості образів, взаємозв'язку музики та руху – за будь-яких «нових» віянь і тенденцій.

Список літератури

1. Alex Moore. «Ballroom Dancing», 11th Edition - Published by Routledge, 2021, 280 pages.
2. Geoffrey Hearn. A Technique of Advanced Standard Ballroom Figures by Geoffrey Hearn. Brighton : International Dance Teachers' Association Ltd. 239 p.
3. Geoffrey Hearn. A Technique of Advanced Standard Ballroom Figures
4. Guy Howard. Technique of Ballroom Dancing. The Foxtrot & Basic Principles. 6th Ed. Brighton : International Dance Teachers' Association Ltd, 2011. 53 p.
5. Благова Т.О., Жиров О.А. Теорія і методика європейських танців [Електронний ресурс] : навч.-наоч. посіб. [для студ. вищ. пед. навч. закл.]. 2-ге вид., випр. та доповн. 250 МВ. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. Систем. вимоги: Celeron 633 MHz; 128 MB RAM; CD-ROM Windows 98/2000/Me/XP/Vista/7/8; Microsoft Word 97-2010; Microsoft Office Power Point 97-2010. Назва з титул. екрану.
6. Бугаєць Н. А., Пінчук С. І., Пінчук О. І. Теорія та методика викладання європейських танців : навч.-метод. посіб. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2013. 201 с.
7. Винкельхаус М. «Танцюємо по максимуму: посібник зі спортивного танцю для танцюристів-практиків» - Київ, основа принт, 2009.
8. Дени Г. Всі танці - Київ : Муз. Україна, 1983.
9. Дени Г., Дассвиль Л. «Всі танці»і. (2 вид.) - Україна, 1987.
10. Діниц Е. В., Ермаков Д. А., Іваннікова О. В. «Абетка танців» - Донецьк, Сталкер, 2004.
11. Журавльов О. Періодичне видання, журнал «Туттіденс» - Україна. реєстр. 20. 12. 2005 р., КІ № 10761, Харків, 2006-2009.
12. Журавльов О. Періодичне видання, журнал «Тутті-інформ» - Україна, Харків, 1996-2000.
13. Кашевський О. В. Сучасний бальний танець : навч. посіб. Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 208 с.
14. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії : [метод. посіб. для

підгот. бакалаврів і спеціалістів за фахом «Хореогр.» 6.020200)] / Б. М. Колногузенко ; М-во культури і туризму України, Харків. держ. акад. культури. — Харків : ХДАК, 2009. — 140 с.

15. Латиноамериканський бальний танець та методика його викладання [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Освітня програма "Бальна хореогр.", галузь знань: 02 "Культура і мистецтво", спец. 024 "Хореогр.", ф-т хореогр. мистецтва / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. бальної та сучас. хореогр. ; [уклад. В. І. Меліхов]. — Харків

16. Осадців Т.П. Спортивні танці : навч. посіб. Л. : ЗУКЦ, 2001. 340 с.

17. Павлюк Т. С. Бальна хореографія ХХ – початку ХХІ ст.: генеза, соціокультурний контекст, тенденції розвитку : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 26.00.01. Київ, 2021. 560 с.

18. Теорія і методика сучасного бального танцю: навч.-метод. посіб. / уклад. В.А. Сизоненко. Умань : АЛМІ, 2017. 200 с.